

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ
ОХОРОНИ”
(для магістрів)

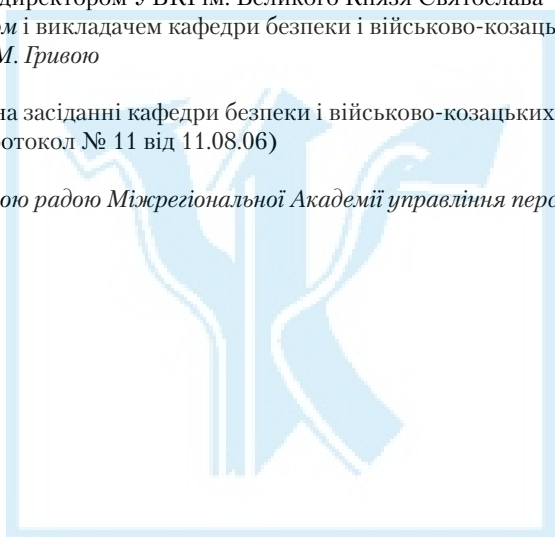
МАУП

Київ 2006

Підготовлено директором УВКІ ім. Великого Князя Святослава
В. П. Каленяком і викладачем кафедри безпеки і військово-козацьких
дисциплін *А. М. Гривою*

Затверджено на засіданні кафедри безпеки і військово-козацьких
дисциплін (протокол № 11 від 11.08.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Каленяк В. П., Грива А. М. Навчальна програма дисципліни “Технічні засоби охорони” (для магістрів). – К.: МАУП, 2006. – 15 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Технічні засоби охорони”, теми контрольних робіт, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

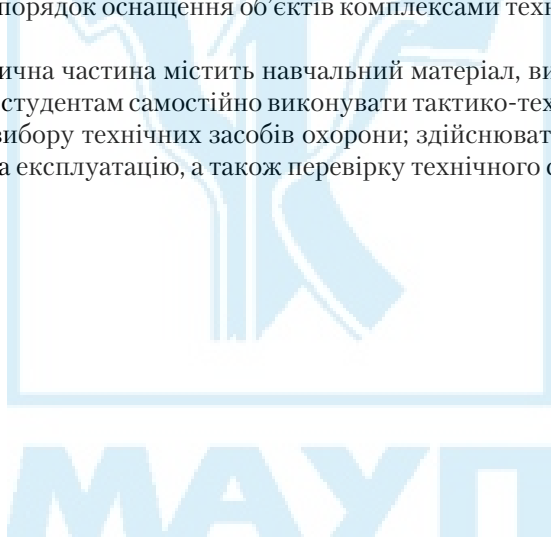
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Технічні засоби охорони” — одна з дисциплін, яка носить прикладний характер і забезпечує студентам комплекс теоретичних знань і практичних навичок щодо експлуатації технічних засобів охорони підприємств.

У програмі містяться теоретичний матеріал, тактико-технічні характеристики технічних засобів охорони та методичні рекомендації щодо їх впровадження і застосування.

У теоретичному розділі висвітлюються правові основи інформаційної діяльності підприємств; загальна характеристика і можливості методів і засобів забезпечення безпеки підприємств, основні тактико-технічні характеристики технічних засобів охорони та напрями їх вдосконалення; методика впровадження та експлуатації систем охорони; порядок оснащення об'єктів комплексами технічних засобів охорони.

Практична частина містить навчальний матеріал, вивчення якого дає змогу студентам самостійно виконувати тактико-технічне обґрунтування вибору технічних засобів охорони; здійснювати їх добір, установку та експлуатацію, а також перевірку технічного стану системи охорони.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ОХОРОНИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	Змістовий модуль I. Організація безпеки підприємств Нормативна база щодо створення та застосування технічних засобів охорони
2	Класифікація способів, методів і засобів забезпечення безпеки підприємств
3	Система фізичної безпеки об'єктів
4	Організація обмеження доступу на підприємства
5	Змістовий модуль II. Застосування технічних засобів охорони Тактико-технічні характеристики технічних засобів охорони периметру
6	Тактико-технічні характеристики об'єктових технічних засобів охорони
7	Тактико-технічні характеристики технічних засобів спостереження
8	Тактико-технічні характеристики технічних засобів санкціонованого доступу
9	Тактико-технічні характеристики допоміжних технічних засобів охорони
10	Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування систем охорони підприємств
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ОХОРОНИ”

Змістовий модуль I. Організація безпеки підприємств

Тема 1. Нормативна база щодо створення та застосування технічних засобів охорони

Зміст і структура навчальної дисципліни. Характеристика особливостей законодавства у сфері забезпечення безпеки підприємств.

Література [1–9]

Тема 2. Класифікація способів, методів і засобів забезпечення безпеки підприємств

Визначення, зміст, мета застосування і характеристика способів, методів та засобів забезпечення безпеки підприємств. Класифікація способів забезпечення безпеки за метою дій, напрямками забезпечення, видами загроз, об'єктами захисту, рівнем охоплення, видами об'єктів захисту та активністю. Порядок і засоби реалізації методів забезпечення безпеки. Основні засоби створення механізмів захисту.

Розподілення об'єкта, його будинків і приміщень по зонах і межах захисту, що враховують ступінь важливості різних частин об'єкта з погляду завдання збитку від різного виду загроз, як важливий засіб фізичного захисту підприємств.

Література [10–12; 18; 22–24]

Тема 3. Система фізичної безпеки об'єктів

Призначення системи фізичної безпеки об'єктів і характеристика її підсистем. Класична система забезпечення безпеки (охорони) об'єкта та характеристика її елементів. Пульти централізованого спостереження та системи передачі тривожних сповіщень, порядок їх встановлення та експлуатації.

Література [13–15; 21; 41–44]

Тема 4. Організація обмеження доступу на підприємства

Поняття обмеження доступу, його зміст і завдання в системі забезпечення безпеки підприємств. Засоби обмеження доступу та їх

функціональне призначення. Класифікація технічних засобів охорони по застосуванню і функціональному призначенню. Організація перепускного режиму, порядок обладнання та організації роботи її елементів. Перепустки, їх види та порядок використання.

Література [22–24]

Змістовий модуль II. Застосування технічних засобів охорони

Тема 5. Тактико-технічні характеристики технічних засобів охорони периметру

Порядок вибору та експлуатації технічних засобів охорони периметру з урахуванням механічних перешкод на місцевості, можливості обладнання забороненої зони, особливостей рельєфу місцевості, топографії об'єкта, видів рослинності, наявності поблизу об'єкта залізничних і автомобільних магістралей, ліній електропередач, трубопроводів, кабельних ліній, шляхів міграції тварин тощо. Специфіка вітчизняних умов експлуатації периметрових систем. Основні види і фізичні принципи дії периметрових технічних засобів охорони (сповіщувачів, датчиків).

Література [12–15; 19; 20; 22–24]

Тема 6. Тактико-технічні характеристики об'єктових технічних засобів охорони

Об'єктові технічні засоби охорони, мета їх застосування, класифікація за активністю дії. Види, призначення та порядок встановлення об'єктових технічних засобів охорони, характеристика їх дії щодо охорони та контролю територій, охорони внутрішніх приміщень та нагляду за ними, охорони обладнання й переміщення носіїв інформації, санкціонованого доступу в зони, що охороняються, протидії технічним засобам розвідки, протидії порушникам, протипожежного захисту, нейтралізації випромінювань і наводок.

Література [12; 13; 15; 19; 20; 22–24]

Тема 7. Тактико-технічні характеристики технічних засобів спостереження

Призначення технічних засобів спостереження, їх види та характеристика. Види відеокамер, моніторів, засобів обробки відеосигналу,

відеомагнітофонів, відеодомофонів, особливості їх конструкції та експлуатації.

Література [13–15; 19; 20; 22–24]

Тема 8. Тактико-технічні характеристики технічних засобів санкціонованого доступу

Характеристика способів перепускного контролю. Технічні засоби системи автоматизованого контролю. Пристрої ідентифікації, їх види, характеристика та особливості застосування. Завдання системи санкціонованого доступу, види та характеристика засобів їх виконання. Класифікація технічних засобів санкціонованого доступу, їх характеристика та порядок експлуатації.

Література [13–15; 19; 20; 22–24]

Тема 9. Тактико-технічні характеристики допоміжних технічних засобів охорони

Призначення допоміжних технічних засобів охорони, їх види та характеристика. Системи та елементи електроживлення технічних засобів охорони. Системи резервного електроживлення, низьковольтні джерела електроживлення та акумулятори. Технічні засоби діагностики відмови. Службовий зв'язок у системах охорони. Охоронне освітлення. Лінійно-кабельні споруди комплексів технічних засобів охорони. Заземлення. Електромагнітна та екологічна сумісність.

Література [13–15; 19; 20; 22–24]

Тема 10. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування систем охорони підприємств

Методичні рекомендації щодо впровадження систем і комплексів охорони. Порядок і етапи оснащення об'єктів комплексами технічних засобів охорони. Рекомендації з тактико-технічного обґрунтування вибору технічних засобів охорони. Методичні рекомендації з розроблення тактико-технічного завдання на проектування системи охорони об'єкта. Рекомендації щодо охорони службових приміщень з документами та інформацією, що містять комерційну таємницю. Основні напрями вдосконалення систем охорони об'єктів.

Література [25–39]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Загрози безпеки підприємств, їх види та причини виникнення.
2. Попередження загроз безпеки підприємств.
3. Оцінка наслідків виникнення загроз.
4. Новітні методи та засоби забезпечення безпеки підприємств.
5. Фактори, що визначають параметри технічних засобів охорони для оснащення зон і рубежів безпеки.
6. Сучасні системи фізичної безпеки об'єктів.
7. Контроль функціонування та керування системами фізичної безпеки об'єктів.
8. Оцінка ефективності функціонування технічних засобів охорони.
9. Радіопроменеві технічні засоби охорони.
10. Радіохвильові технічні засоби охорони.
11. Вібраційні технічні засоби охорони.
12. Інфрачервоні оптоелектронні технічні засоби охорони.
13. Ємнісні технічні засоби охорони.
14. Сучасні автоматизовані системи управління доступом.
15. Інтелектуальні системи відеоспостереження.
16. Характеристика відеомагнітофонів довготривалого запису.
17. Комп'ютерні телевізійні системи спостереження.
18. Радіолокаційні системи охорони важливих об'єктів.
19. Системи пожежної безпеки об'єктів.
20. Види та характеристика об'єктових технічних засобів охорони.
21. Сучасні електронні біометричні засоби контролю доступу.
22. Допоміжні технічні засоби охорони.
23. Електромагнітна та екологічна сумісність технічних засобів охорони.
24. Порядок впровадження систем і комплексів охорони.
25. Порядок і етапи оснащення об'єктів комплексами технічних засобів охорони.
26. Тактико-технічне обґрунтування вибору технічних засобів охорони.
27. Тактико-технічне завдання на проектування системи охорони об'єкта.
28. Порядок розроблення тактико-технічного завдання на проектування системи охорони об'єкта.

29. Порядок охорони службових приміщень з документами та інформацією, що містять комерційну таємницю.
30. Основні напрями вдосконалення систем охорони об'єктів.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного і практичного матеріалу. Вибір теми довільний.

Контрольна робота виконується на зброшурованих аркушах (формат А4). На титульній сторінці вказуються: назва дисципліни ("Технічні засоби охорони"); прізвище, ім'я, по батькові студента; домашня адреса; номер групи. Контрольна робота повинна містити план і список літератури. На останній сторінці ставляться дата виконання роботи та підпис студента. Роботу необхідно здати в наукову частину в установленний термін.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Законодавчі засади у сфері забезпечення безпеки підприємств.
2. Способи забезпечення безпеки.
3. Попередження загроз.
4. Виявлення загроз.
5. Ліквідація наслідків загроз.
6. Інженерно-технічний захист.
7. Об'єктовий захист.
8. Груповий захист.
9. Індивідуальний захист.
10. Порядок і засоби реалізації методів забезпечення безпеки.
11. Засоби створення механізмів захисту.
12. Методи та засоби забезпечення безпеки.
13. Керування доступом на об'єкти.
14. Технічні засоби забезпечення безпеки.
15. Фізичні засоби забезпечення безпеки.
16. Апаратні засоби забезпечення безпеки.
17. Формальні засоби забезпечення безпеки.
18. Неформальні засоби забезпечення безпеки.
19. Загрози безпеці підприємств.
20. Зони та рубежі забезпечення безпеки.
21. Системи фізичної безпеки об'єктів.

22. Пульти централізованого спостереження.
23. Організація обмеження доступу на підприємства.
24. Засоби обмеження доступу та їх функціональне призначення.
25. Класифікація технічних засобів охорони.
26. Організація перепускного режиму.
27. Засоби контролю доступу та їх характеристики.
28. Сучасні автоматизовані системи управління доступом.
29. Призначення та порядок вибору технічних засобів охорони периметру.
30. Порядок експлуатації технічних засобів охорони периметру.
31. Види та фізичні принципи дії периметрових технічних засобів охорони.
32. Радіохвильові датчики.
33. Оптико-електронні сповіщувачі.
34. Вібраційні технічні засоби охорони.
35. Датчики розбиття скла.
36. Призначення об'єктових технічних засобів охорони.
37. Види та характеристика об'єктових технічних засобів охорони.
38. Призначення технічних засобів спостереження.
39. Види та характеристика технічних засобів спостереження.
40. Характеристика способів перепускного контролю.
41. Технічні засоби системи автоматизованого контролю.
42. Пристрої ідентифікації, їх види, характеристика та особливості застосування.
43. Завдання системи санкціонованого доступу, види та характеристика засобів їх виконання.
44. Класифікація технічних засобів санкціонованого доступу, їх характеристика та порядок експлуатації.
45. Шлюзи.
46. Призначення допоміжних технічних засобів охорони, їх види та характеристика.
47. Системи та елементи електроживлення технічних засобів охорони.
48. Системи резервного електроживлення.
49. Службовий зв'язок у системах охорони.
50. Охоронне освітлення.
51. Лінійно-кабельні споруди комплексів технічних засобів охорони.
52. Заземлення систем забезпечення безпеки.

53. Електромагнітна та екологічна сумісність технічних засобів охорони.
54. Порядок впровадження систем та комплексів охорони.
55. Порядок та етапи оснащення об'єктів комплексами технічних засобів охорони.
56. Тактико-технічне обґрунтування вибору технічних засобів охорони.
57. Тактико-технічне завдання на проектування системи охорони об'єкта.
58. Порядок розроблення тактико-технічного завдання на проектування системи охорони об'єкта.
59. Порядок охорони службових приміщень з документами та інформацією, що містять комерційну таємницю.
60. Основні напрями вдосконалення систем охорони об'єктів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Закон України “Про інформацію” від 02.10.92 № 2657-XII.
2. Закон України “Про державне оборонне замовлення” від 03.03.99 № 464-XIV.
3. Закон України “Про державну таємницю” від 21.09.99.
4. Закон України “Про науково-технічну інформацію” від 25.06.93.
5. Закон України “Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні” від 16.11.92.
6. *Постанова* Верховної Ради України “Про Концепцію (основу державної політики) національної безпеки України” від 16.01.97 № 3/97-ВР.
7. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про Положення про порядок видачі суб'єктам підприємницької діяльності спеціальних дозволів /ліцензій на здійснення окремих видів діяльності” від 17 травня 1994 р. № 316.
8. *Постанова* Кабінету Міністрів України Про затвердження “Порядку організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях” від 02.10.03 № 1561-12.
9. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про заборону використання бюджетних коштів для закупівлі імпортованих товарів” від 04.06.96 № 611.

10. *ДСТУ 3859–99*. Засоби інженерно-технічного укріплення та захисту об'єктів. Терміни та визначення.
11. *ДСТУ 2273–93*. Система стандартів безпеки праці. Пожежна техніка. Терміни та визначення.
12. *ДСТУ 2624–94*. Зв'язок телефонний. Системи сигналізації. Терміни та визначення.
13. *ДСТУ 2860–94*. Надійність техніки. Терміни та визначення.
14. *ДСТУ 2861–94*. Надійність техніки. Аналіз надійності. Основні положення.
15. *ДСТУ 2864–94*. Надійність техніки. Експериментальне оцінювання та контроль надійності. Основні положення.
16. *ДСТУ 2874–94*. Система оброблення інформації. Бази даних. Терміни та визначення.
17. *ДСТУ 1.0–93*. Державна система стандартизації України. Основні положення.
18. *ДСТУ В 1.0–96*. Державна система стандартизації України. Стандартизація озброєння та військової техніки. Основні положення.
19. *ДСТУ В 3576–97*. Експлуатація та ремонт військової техніки. Терміни та визначення.
20. *ДСТУ В 3577–97*. Експлуатація військової техніки. Види технічного обслуговування. Заміна комплектувальних виробів. Загальні положення.
21. *ДСТУ 78.11.001–98*. Укріпленість об'єктів, що охороняються за допомогою пультів централізованого спостереження Державної служби охорони. Загальні технічні вимоги.
22. *ГОСТ 26342–84*. Система показателей качества продукции. Средства охранной, пожарной и охранно-пожарной сигнализации. Типы, основные параметры и размеры.
23. *ГОСТ 27990–88*. Система показателей качества продукции. Средства охранной, пожарной и охранно-пожарной сигнализации. Общие технические требования.
24. *ГОСТ 4.188–85*. Система показателей качества продукции. Средства охранной, пожарной и охранно-пожарной сигнализации. Номенклатура показателей.
25. *ГОСТ В 2.902–68*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Единая система конструкторской документации.

26. *ГОСТ В 15.201–83*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Тактико-техническое (техническое) задание на выполнение опытно-конструкторской работы.
27. *ГОСТ В 15.203–79*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Порядок выполнения опытно-конструкторских работ по созданию образцов. Основные положения.
28. *ГОСТ В 15.204–79*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Порядок выполнения опытно-конструкторских работ по созданию составных частей образцов. Основные положения.
29. *ГОСТ В 15.206–84*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Программы обеспечения надежности. Общие требования.
30. *ГОСТ В 15.208–82*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Единый сквозной план создания образца (системы, комплекса) и его (их) составных частей. Основные положения.
31. *ГОСТ В 15.210–78*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Испытания опытных образцов изделий. Основные положения.
32. *ГОСТ В 15.211–78*. Система разработки и постановки на производство военной техники. Порядок разработки программ и методик испытаний опытных образцов изделий. Основные положения.
33. *ГОСТ В 20.39.308–76*. Комплексная система общих технических требований. Аппаратура, приборы, устройства и оборудование военного назначения. Общие технические требования, методы контроля и испытаний. Конструктивно-технические требования.
34. *ГОСТ В 20.57.304–76*. Комплексная система общих технических требований. Аппаратура, приборы, устройства и оборудование военного назначения. Общие технические требования, методы контроля и испытаний. Методы оценки соответствия требованиям по надежности.
35. *ГОСТ В 20.57.306–76*. Комплексная система общих технических требований. Аппаратура, приборы, устройства и оборудование военного назначения. Общие технические требования, методы контроля и испытаний.
36. *ГОСТ В 20.57.310–76*. Комплексная система общих технических требований. Аппаратура, приборы, устройства и оборудование

военного назначения. Общие технические требования, методы контроля и испытаний;

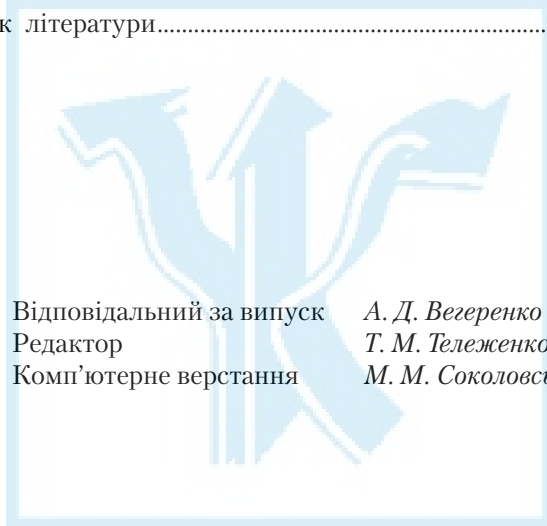
37. *ГОСТ В 23226–78*. Порядок разработки программ и методик испытаний опытных образцов изделий. Система разработки и постановки.
38. *ГОСТ 21.001–77*. Система проектной организации для строительства. Общие положения.
39. *ДБН А.2.2–3-97*. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва.

Додаткова

40. *СНиП 3.05.06–85*. Электротехнические устройства.
41. *Інструкція* про категорії військових об'єктів та єдині вимоги щодо їх обладнання технічними засобами охорони: Введена в дію наказом Міністра оборони України від 04.12.95 № ***.
42. *Інструкція* по організації обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України: Введена в дію наказом Міністра оборони України від 14.05.98 № 202.
43. *Статут* внутрішньої служби ЗСУ.
44. *Статут* гарнізонної та вартової служби у ЗСУ.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Технічні засоби охорони”	4
Зміст дисципліни “Технічні засоби охорони”	5
Теми контрольних робіт	8
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	9
Питання для самоконтролю	9
Список літератури.....	11

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *М. М. Соколовська*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2784

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП